

Code Goed Gedrag

Inhoud	
Voorwoord	blz 03
Hoofdstuk 1 Visie & uitgangspunten van de Bonger	blz 04
Hoofdstuk 2 Betekenis voor de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen	blz 05
Hoofdstuk 3 Hoe werken wij op de Bonger aan ons gedrag	blz 06
Hoofdstuk 4 Goed gedrag en verwachtingen	blz 10
Hoofdstuk 5 Conflicten en dan	blz 12
Hoofdstuk 6 Gedragsregels	blz 14
Hoofdstuk 7 Ongewenst en grensoverschrijdend gedrag	blz 16
Bijlage	blz 20

Voorwoord

Op school wordt door de kinderen een groot deel van de tijd doorgebracht om te leren. Om goed te kunnen leren is het belangrijk dat kinderen zich veilig voelen en hun leeromgeving prettig is. Wij noemen dat een goed pedagogisch klimaat. Wij vinden het belangrijk dat er in de school en in de klas een goed pedagogisch klimaat is.

Een goed pedagogisch klimaat heeft alles te maken met de manier waarop we met elkaar omgaan. Het is daarom goed hierover afspraken te maken. Daar gaat dit document over. Wij willen duidelijk maken wat wij van ouders en kinderen verwachten en wat ouders en kinderen van ons en van elkaar mogen verwachten.

Doel van deze code is dan ook:

“Het scheppen van een goed schoolklimaat dat zich kenmerkt door acceptatie, respect en vertrouwen”.

De waarden die wij binnen onze school hanteren vormen daarbij de basis. Deze code is een set van afspraken die wij maken met elkaar en met alle ouders en kinderen van onze school. Het is het resultaat van een evaluatie van de al bestaande gedragsregels en situaties die zich zo nu en dan in onze school voordoen. Met deze code willen wij werken aan gewenst gedrag. Het zal eenieder op onze school een basis, houvast en richtlijnen bieden bij het voorkomen van en reageren op ongewenst en grensoverschrijdend gedrag. Wij willen echter vooral dat we met deze code vanuit het positieve, onze waarden, een bijdrage leveren aan een sfeer van vertrouwen en veiligheid binnen onze school.

Hoofdstuk 1: Visie & uitgangspunten van de Bongerd

De visie & uitgangspunten van de Bongerd

Op De Bongerd laten we ons leiden door Gods Woord. De Bongerd is een geloofs- & leergemeenschap waarbinnen alle leden mogen groeien in geloof en mogen geloven in groei. Binnen deze gemeenschap weten ouders en team zich met elkaar verbonden omdat zij de kinderen de liefde van en voor onze Schepper willen leren ontdekken vanuit respect voor wat Hij geschapen heeft.

Veilige leeromgeving

We willen dat 'De Bongerd' een veilige leeromgeving is, waar kinderen tot leren kunnen komen.

Onder een sociaal veilige leeromgeving wordt onder andere verstaan: *'de omstandigheden waarin iedere leerling en professional zich gerespecteerd en aanvaard weet en waar men gevrijwaard is van ongeoorloofd gedrag en geweld'*.

Om dat te bewerkstelligen leven we vanuit de Bijbel de kinderen voor hoe Jezus ons heeft geleerd met de ander om te gaan, namelijk: 'Heb je naaste lief als jezelf'. En daarnaast zetten we de 'Kanjertaining' in.

We koppelen de Kanjertraining op 'De Bongerd' aan het werk van Christus: we mogen als verlost kinderen leven, elkaar vergeving vragen en vergeving schenken, want Christus heeft ons lief en vergeeft ons ook elke dag opnieuw.

Op deze manier willen we met de kanjertraining op de Bongerd:

Duidelijke regels bieden, die kinderen helpen en houvast bieden

Handvatten geven in sociale omgangssituaties.

Kinderen bevragen op hun bedoelingen

Toekomst- en oplossingsgericht werken, voor zowel kinderen, leerkrachten als ouders

Leerlingen leren positief over zichzelf en de ander te denken en koppelen we dit aan het gebod: heb God lief en je naaste als jezelf.

Wij willen binnen onze school een veilige omgeving creëren door duidelijke gedragsregels te hanteren, complimenten te geven op gewenst gedrag en elkaar aan te spreken op ongewenst gedrag.

Samenwerken

Door samen te werken leren we van elkaar en maken we gebruik van elkaars kwaliteiten. Dit geldt voor zowel het team als voor de leerlingen.

In samenwerking met elkaar en met ouders willen we ervoor zorgen dat alle betrokkenen weten wat er van hen verwacht wordt en ouders in een vroeg stadium betrekken bij het gedrag van hun kinderen.

Plezier

Kinderen verdienen een leerkracht die plezier heeft in zijn werk. Een team functioneert ook beter als er naast het serieuze werk ook ruimte is voor humor en plezier.

Om samen plezier te kunnen maken hebben we duidelijke regels en afspraken nodig. Als iedereen elkaar respecteert, gaat plezier nooit ten koste van anderen.

Bekwaamheid

Door ons als team te blijven ontwikkelen, kunnen we nieuwe inzichten ontwikkelen en blijven anticiperen op veranderingen in het onderwijs.

Hoofdstuk 2: Betekenis voor de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen

De school heeft een belangrijke invloed op de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen. Het gaat daarbij onder andere om het gedrag dat je laat zien en de invloed die dat heeft op de ander. Het gaat om de balans tussen handelen uit eigenbelang en oog hebben voor de belangen van anderen. De waarden en normen die binnen de school gelden, zijn daarbij het uitgangspunt. Daarnaast gaan we bij het zoeken naar die balans uit van het kind als individu, het kind als deel van een groep (het gezin, de school, en het kind als participant in de wijk) en het kind in de samenleving, nu en in de toekomst.

Wij bevorderen een gezonde sociale en emotionele ontwikkeling door inhoud te geven aan de volgende aandachtspunten:

- werken vanuit een positieve blik: met respect, trots zijn op jezelf en op elkaar
- aansluiten bij wat goed gaat: laat zien wie je bent en wat je kunt
- een veilige leeromgeving bieden: je mag en kan je gevoelens tonen
- confronteren en verzoenen: leer je te verplaatsen in de ander en handel daar naar
- accepteren dat ieder kind anders is: oog hebben voor verschillen.

Op de Bongerd hebben wij vertrouwen in ieders:

- kwaliteit en persoonlijke groei
- verantwoordelijkheid voor eigen handelen • betrokkenheid.

Op onze school willen we samen met ouders aan de sociale competentie van kinderen werken.

Wij streven ernaar:

- ruzies/conflicten uit te spreken
- dat iedereen, kind of volwassene, fouten mag maken en daarop terug mag komen en er van mag leren
- dat ieder een eigen verantwoordelijkheid heeft binnen een groep (bijv. een kind in een klas, een ouder binnen een schoolactiviteit, de leerkracht binnen het team, de overblijfkrachten tijdens de overblijf)
- onze ervaringen te delen: jong en oud, goede en slechte ervaringen
- elkaar te complimenteren
- een veilig klimaat te creëren waar ieder zich veilig genoeg voelt om zichzelf te presenteren
- ruimte te geven aan kinderen en volwassenen om eigen keuzes te maken
- dat kinderen kunnen opkomen voor zichzelf op een juiste manier

Hoofdstuk 3: Hoe werken wij op de Bongerd aan ons gedrag?

Algemeen geldende regels en afspraken

In de eerste plaats geldt dat iedereen (het team, ouders en leerlingen) die betrokken is bij de school aanspreekbaar is op de algemeen geldende regels en afspraken. Hiermee bedoelen we de algemeen geldende omgangsvormen. Als we elkaar aanspreken is er vaak geen sprake van goed en fout; we vinden het een beter dan het ander, we hebben een mening. In de dialoog komen we tot elkaar en zoeken naar een oplossing. Als dat niet lukt, vragen we hulp.

Kanjer training

Wij willen dat onze school een sociaal veilige omgeving is voor onze leerlingen, ouders en het team. Om dit te waarborgen werken we door de hele school met de Kanjertraining. Het doel van de Kanjertraining is dat het kind positief over zichzelf en de ander leert denken. De Kanjertraining geeft de kinderen handvatten in sociale situaties. Binnen de Kanjertraining worden kinderen geconfronteerd met de gevolgen van hun gedrag. Verder wordt er ruim aandacht besteed aan het geven van kritiek en het omgaan met kritiek.

De leerkrachten hebben voor het geven van de Kanjertraining speciale scholing gevolgd. De lessen van de Kanjertraining zijn een wekelijks onderdeel van het lesprogramma en kunnen daarnaast ingezet worden als interventie in verschillende situaties.

Preventie

Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie. Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met de feedback die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
  - 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
  - 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook zijn/haar eigen gang mag gaan.
7. Hulp van een maatje (bemiddeling)
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

De Kanjer afspraken en lessen

Wij bevorderen een gezonde sociale en emotionele ontwikkeling door vanuit de Kanjertraining, die schoolbreed ingezet wordt, te werken met de volgende Kanjerafspraken:

- we hebben respect voor God, onszelf en anderen¹
- we vertrouwen elkaar
- we helpen elkaar
- we spelen samen (niemand speelt de baas)
- we hebben plezier (niemand lacht uit)

---

¹ Deze afspraak is geen officiële Kanjerafpraak, maar we hebben als school ervoor gekozen deze toe te voegen aan de bestaande Kanjerafspraken. We vinden het belangrijk op deze manier onze christelijke visie te verbinden aan de visie van de Kanjertraining.

- we doen mee (niemand is of blijft zielig)

De school zet met behulp van de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school “de baas/het gezag” en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet en borgt gemaakte afspraken.

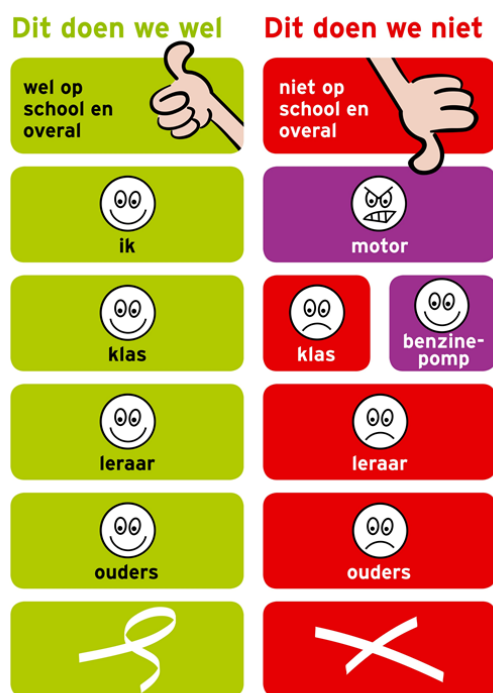
In gesprek met kinderen (en ouders) wordt de voorwaarde gehanteerd dat binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving veel mag zolang je rekening houdt met elkaar. Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag.

Kortom: je gedraagt je.

Onder ‘anderen’ verstaan we:

- Klasgenoten en andere leerlingen op school;
- De leerkrachten, de directie, overblijfskrachten en de ouders van andere kinderen;
- De ouders.

De smileyposter

Meer weten?
Kijk dan op onze website www.kanjertraining.nl
e-mail: info@kanjertraining.nl • telefoon: (030) 548 94 05

Kanjer trainingen

De school neemt het overzicht van de smileys als uitgangspunt: “Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals jouw juf of meester, dan gaan we dat niet doen op school.” Je blijft fatsoenlijk en je laat je niet bepalen door je uitdager(s): “Geef geen benzine aan vervelend lopende motortjes.” Mocht een leerling zich niet willen houden aan de eenvoudige afspraken zoals weergegeven in de smileys, dan wordt dat met de ouders van het betreffende kind besproken. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met de school willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt.

De Kanjertraining in de praktijk

Alle groepen op de Bongerd krijgen gedurende het schooljaar Kanjertraining en elke leerkracht is een gediplomeerd Kanjertrainer (of volgt de cursus).

Kanjerpetten

Om in gesprek te gaan over gedrag bij kinderen maken we bij de Kanjertraining gebruik van petjes met vier verschillende kleuren. Wanneer er zich een probleem of stressvolle situatie voordoet hebben we een keuze om verschillend te reageren. Binnen de psychologie wordt dit coping genoemd.

De 'witte pet' als basisgedrag

Zolang je handelt vanuit vertrouwen en op basis van wederzijds respect zijn deze verschillen tussen mensen goed en waardevol. Wanneer je zo handelt noemen we dat binnen de Kanjertraining dat je een drager bent van de witte pet. Je durft jezelf te zijn, je bent zelf te vertrouwen en durft ook anderen te vertrouwen. Kortom je bent een kanjer.

Je kunt een kanjer zijn op verschillende manieren. Je kunt jezelf zijn in combinatie met de zwarte pet. Dan reageer je op een stoere manier. Je vertoont leiderschapsgedrag. Je kunt je grenzen aangeven. Je durft plannetjes te maken en bent ondernemend. Zolang naast de zwarte pet ook de witte pet van het vertrouwen aanwezig is, zullen deze kinderen zich op een hele positieve en krachtige wijze gedragen.

Je kunt ook een kanjer zijn in combinatie met de rode pet. Dan ben je vol levenslust. Je hebt een goed gevoel voor humor. Je bent optimistisch en je verstaat de kunst van het relativeren. Zolang naast de rode pet ook de witte pet van het vertrouwen aanwezig is, zullen deze kinderen op een hele positieve en opgewekte manier weten te reageren.

Je kunt ook een kanjer zijn in combinatie met een gele pet. Dan ben je vriendelijk, bescheiden en aardig. Zolang naast de gele pet ook de witte pet van het vertrouwen aanwezig is, zullen deze kinderen op een hele positieve en rustige manier weten te reageren.

Uiteraard zijn er ook verschillende combinaties van petten mogelijk. Belangrijk gegeven is dat het hierbij gaat om coping.

De petten zijn hulpmiddelen om op een respectvolle wijze over gedrag te kunnen praten. Kinderen zijn niet het gedrag van de pet, maar de petten staan voor de keuzes die de kinderen kunnen maken. Kinderen wordt daarmee geleerd dat ze zelf verantwoordelijkheid dragen voor de gedragskeuzes die ze maken. Zolang je drager bent van de witte pet van vertrouwen kun je ook niet zeggen dat de ene combinatie beter is dan de andere combinatie van petten.

Wanneer ontstaan de echte problemen? Dat is wanneer de witte pet van het vertrouwen wegvalt. We vervallen dan in reacties die niet meer passen bij de cultuur van wederzijds respect. Het recht van de sterkste begint te gelden. Voor de zojuist genoemde positieve eigenschappen komt dan het woordje 'te' te staan.

Kinderen reageren dan te krachtig, te stoer en smeden plannen die ten kosten gaan van anderen.

Daders en slachtoffers

De opvatting bestaat dat kinderen zijn in te delen in pesters en gepest (of in daders en slachtoffers). Deze eenzijdige kijk op pesten maken de problemen groter en is niet de wijze van oplossen die de Kanjertraining voorstaat. Pesten is een complex probleem waarbij daders en slachtoffer lang niet altijd zo eenvoudig zijn te scheiden en soms een en dezelfde persoon is. Kanjertraining richt zich daarom niet alleen op de pester of op de gepeste, maar op de gehele groep. De aanpak moet zo zijn dat alle kinderen er baat bij hebben.

Kern van de Kanjeraanpak is: Zet het onderling vertrouwen terug in de groep. Zoek met elkaar oplossingen die ook in de toekomst houdbaar zijn. Zowel kinderen, leerkrachten als ouders worden bij de aanpak betrokken. De Kanjertraining heeft veel oefeningen, zowel preventief als curatief om het vertrouwen en de respectvolle omgang met elkaar te

bewerkstelligen. De petjes zijn hierbij een hulpmiddel en helpen om een duidelijk onderscheid te maken tussen 'de wereld van vertrouwen' en 'de wereld van wantrouwen'.

Hoofdstuk 4: Goed gedrag & verwachtingen

Ons uitgangspunt is dat kinderen meestal het goede laten zien, maar het kan ook misgaan. Dat is niet erg. Het zijn leermomenten. We leren kinderen hoe ze het een volgende keer gaan doen. Hoe emotionele en/of materiële schade kan worden hersteld. Hoe we weer verder met elkaar kunnen. In een conflict wordt daarom gevraagd naar bedoelingen van het kind.

“Is het jouw bedoeling mij zo boos te maken?”

Is het jouw bedoeling hem pijn te doen, te pesten?

Is het niet jouw bedoeling? Doe dan anders. Is het wel jouw bedoeling dan doe je het goed, maar dan heb je nu wel een probleem, want ik sta niet toe dat jij verder gaat op deze manier.”

Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van de leeftijdsgenoten van de pester. Zolang deze het pesten aanmoedigen, ‘benzine geven aan’ een vervelend lopend motortje, is het voor de pester moeilijk om te stoppen.

We stellen de volgende vraag aan een leerling bij ongewenst gedrag:

Is het jouw bedoeling om.....?

Nee	Ja
We zeggen: dan willen we gedrag zien waaruit dat blijkt.	Een leerling krijgt bedenktijd (deze valt weg bij terugkerend gedrag)
We geven een oplossing/tip	We stellen de vraag opnieuw
We belonen	Is het antwoord NEE, zie schema Nee
Zien we het gedrag weer, dan was het eigenlijk een ja	Is het antwoord JA, zie stappen hoofdstuk 7

We verwachten van de leerlingen...

- dat zij respectvol omgaan met elkaar, de leerkrachten, overblijfkraften, andere ouders en alle bij school betrokken personen.
- dat zij de groepsregels, de schoolregels en de Kanjerafspraken kennen en deze toepassen.
- dat zij bij naschoolse activiteiten ook de schoolregels toepassen

We verwachten van de leerkracht...

- dat zij respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder.
- dat zij onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: “Een goed voorbeeld doet goed volgen.”
- dat zij twee gedragstalen weten te spreken.

De ene gedragstaal sluit aan op de straatcultuur

(directief: duidelijk, helder en grens stellend), de andere gedragstaal sluit aan op het met wederzijds respect omgaan met elkaar (richt zich op het geven van inzicht).

Doet zich een probleem voor op school, dan mogen de ouders van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. Zeurgerichte of wraak- en haatgerichte reacties vinden geen voedingsbodem bij de leerkrachten. De leerkrachten hebben de ouders nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor hun kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

We verwachten van de ouders...

- dat ze spreken en handelen vanuit de wereld van het vertrouwen met betrekking tot andere ouders, kinderen en leerkrachten.
- dat zij er voor zorgen dat zij hun emoties onder controle houden.
- dat zij andermans kind, een andere ouder, een overblijfskracht of een leerkracht niet verbaal of fysiek overdonderen/aanvallen.

Als ouders zich misdragen in aanwezigheid van andere kinderen loopt de situatie uit de hand.

- dat zij in positieve zin praten over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook over u en uw kind.
- dat zij zich zorgen maken om het welzijn van hun kind en het welzijn van andermans kind. Bij zorgen over het kind van een ander melden zij deze zorgen op school. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.
- dat zij het verschil kennen tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld (een oplossing wordt gezocht) en kwaadsprekerij.
- dat zij zich onthouden van kwaadsprekerijen op internet.

Alle partijen

Sociale media zoals Twitter, Facebook, YouTube, WhatsApp en LinkedIn bieden de mogelijkheid om te laten zien dat je trots bent op je school en kunnen een bijdrage leveren aan een positief imago van de school.

Van belang is te beseffen dat je met berichten op sociale media (onbewust) de goede naam van de stichting, de school en betrokkenen ook kunt schaden. Om deze reden gaan wij (de school) bewust om met sociale media en verwachten wij dit ook van u.

Essentieel is dat alle gebruikers van sociale media de reguliere fatsoensnormen in acht blijven nemen en de nieuwe mogelijkheden met een positieve instelling benaderen.

Hoofdstuk 5 Conflicten en dan....

Het doel van het ingrijpen bij conflicten is dit gedrag direct te doen stoppen om ernstigere voorvallen te doen voorkomen.

Het volgende stappenplan wordt daarbij gehanteerd.

Als de stappen niet het gewenste gedrag tot gevolg hebben, treedt het protocol "grensoverschrijdend gedrag" in werking. Als er sprake is van pestgedrag dan hanteren wij het "pestprotocol"

Zeg dat je het niet leuk vindt.

Gaat het door?

Ga iets anders doen.

Slap naar je maatje of jouw maatje stapt naar jou.

Gaat het door?

Ga naar je juf of meester. Die grijpt in.

Informatie bij aanmelding

Ouders worden tijdens de aanmeldprocedure en tijdens het ouder-informatie-moment geïnformeerd over onze aanpak en over de code Goed Gedrag. Op de website van de Bongerd staan de Code Goed Gedrag en het Pestprotocol. De ouders wordt ook verteld dat herhaaldelijk ongewenst gedrag en grensoverschrijdend gedrag vastgelegd wordt in Parnassys.

Hoofdstuk 6 Gedragsregels

In een organisatie is iedereen gebaat bij een goede samenwerking. Daarom kan ook een school niet zonder afspraken. Voor de leerlingen, het personeel, maar ook voor ouders hebben wij daarom een gedragscode vastgesteld.

Het naleven van de afspraken zal leiden tot een veilig, werkbaar en prettig schoolklimaat voor iedereen.

De school (directie, leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel en overblijfskrachten) hanteert bij haar omgang met leerlingen, ouders en overige partijen, respect voor de ander als algemeen uitgangspunt. Deze respectvolle wijze van omgaan met elkaar vormt de basis van alle relaties. Als relaties onder druk komen te staan door het ontbreken van dit respect, kan er een vertrouwensbreuk ontstaan. Zo'n vertrouwensbreuk kan verregaande consequenties hebben. Voor personeel kan dit leiden tot berisping, schorsing of ontslag, voor leerlingen tot schorsing of verwijdering (zie schoolgids, onder het kopje "Regels voor schorsing en verwijdering") en voor ouders tot het zoeken naar een oplossing buiten de school.

Gedragsregels voor leerlingen

- Leerlingen respecteren de privacy van anderen (medeleerlingen, leerkrachten, overblijfskrachten, ouders en andere berokkenden bij school)
- Leerlingen zijn altijd beleefd en respectvol tegen leerkrachten en tegen anderen. Bij bedreigen treedt het "protocol grensoverschrijdend gedrag" in werking.
- Leerlingen zorgen dat ze op tijd op school zijn en gaan in hun eigen lokaal op hun plek werken aan hun weektaak of aan een ander werkje dat voor hen klaar ligt.
- Leerlingen zijn in de school stil of overleggen op een zachte toon. Ze houden rekening met elkaar en lopen als groep netjes in een rij en houden daarbij hun handen en voeten bij zichzelf.
- Leerlingen zorgen ervoor dat de school netjes blijft.
- Leerlingen houden zich altijd aan de stopregel. Als een ander zegt dat je op moet houden, doe je dat direct.
- Leerlingen mogen alleen met toestemming van de ander aan zijn of haar eigendommen komen.
- Leerlingen weten dat ze door iedere juf of meester op hun gedrag aangesproken mogen worden en luisteren dus naar de aanwijzingen van alle leerkrachten en overig personeel.
- Leerlingen spreken leerkrachten, overblijfskrachten en stagiaires altijd aan met juf of meester.
- Leerlingen letten op hun taalgebruik. We schelden niet.
- Leerlingen discrimineren niet.
- Leerlingen praten ruzies altijd uit en zoeken naar oplossingen voor conflicten. Ze spelen geen eigen rechter.
- Leerlingen houden tijdens het buitenspelen rekening met de buurtbewoners. Ze spelen alleen op de schoolpleinen.
- Leerlingen spelen ook tijdens het buitenspelen samen en sluiten niemand buiten. Schoppen, slaan, expres tegen elkaar aan botsen en pesten is geen spel.

Gedragsregels voor leerkrachten

- Leerkrachten hebben een voorbeeldfunctie voor de leerlingen; zij gaan volgens algemeen geldende omgangsvormen en respectvol met elkaar, met de leerlingen en andere betrokkenen bij de school om.
- Leerkrachten spreken kinderen aan op ongewenst gedrag conform afspraken van de school en de gedragsregels voor leerlingen.

- Alle leerkrachten zijn mede verantwoordelijk voor rust en een goede werksfeer in de school.
- Leerkrachten zorgen ervoor dat bij groepsactiviteiten de andere groepen zo min mogelijk gestoord worden. Eventueel wordt er van te voren geïnformeerd welke tijd het beste is.
- De groepsleerkracht is ook tijdens buitenschoolse activiteiten verantwoordelijk voor de eigen groep. Er wordt voor gezorgd dat de leerlingen zich ordelijk gedragen en bij elkaar blijven. Voor iedere activiteit wordt van te voren overlegd hoe de reis er naar toe gaat verlopen.
- Leerkrachten gaan met ouders in gesprek als leerlingen frequent ongewenst gedrag vertonen.
- Leerkrachten zetten bij grensoverschrijdend gedrag het protocol grensoverschrijdend gedrag in.
- In geval van pesten door leerlingen zet de leerkracht het pestprotocol in.
- De school/leerkracht informeert ouders wanneer er sprake is van belangrijke wijzigingen of geconstateerde gedragsveranderingen bij de betreffende leerling.

Gedragsregels voor ouders

- Ouders hebben een voorbeeldfunctie voor de kinderen; zij gaan volgens algemeen geldende omgangsvormen en respectvol met elkaar, de leerlingen, de leerkrachten en andere betrokkenen bij de school om. Gebruik van bedreigingen en (verbaal) geweld wordt niet getolereerd.
- Ouders werken mee aan een sociaal veilige school. Dit betekent onder meer dat men niet zomaar op een boze manier de school c.q. klas binnenloopt als er iets aan de hand is, maar dat er met de leerkracht een afspraak wordt gemaakt (na schooltijd) om eventuele problemen te bespreken. Verloopt dit gesprek niet naar tevredenheid dan kan men terecht bij de directie. Ouders zorgen ervoor dat kinderen hierbij niet aanwezig zijn.
- Ouders informeren de leerkracht zo spoedig mogelijk als er belangrijke veranderingen zijn in de thuissituatie en geven wijzigingen in de gegevens zoals vermeld bij inschrijving, direct door aan de administratie van de school.
- Ouders worden geacht op de hoogte te zijn van de regels die voor de leerlingen gelden. Wij verwachten van de ouders dat zij de schoolregels erkennen en dat zij, waar mogelijk, meewerken aan de naleving van deze regels.
- Ouders onderschrijven de uitgangspunten en werkwijze van de school, zoals beschreven.
- Ouders houden zich aan de Leerplichtwet. Verlof wordt minimaal twee weken van te voren bij de directie van de school schriftelijk aangevraagd. Deze geeft slechts toestemming voor extra verlof, als hier een wettelijke grond voor is.
- Ouders lezen de informatie die de school verstrekt en vragen indien nodig om toelichting.
- Ouders zien erop toe dat de leerling op tijd op school aanwezig is of melden hem/haar voor aanvang van de school af.
- De ouders tonen belangstelling voor de ontwikkeling/vorderingen van de leerling, o.a. door op de voorlichtingsavonden en ouderavonden te komen.
- De ouders stemmen erin toe dat hun kind in het kader van de leerlingenzorg wordt besproken, ook indien hierbij externe deskundigen aanwezig zijn en verlenen toestemming voor het (door de school, intern) laten afnemen van testen en toetsen die nodig zijn voor het bieden van de juiste zorg. Voor het afnemen van testen en/of toetsen door de externen zal de school de ouders altijd vooraf om toestemming vragen.

Hoofdstuk 7. Ongewenst en grensoverschrijdend gedrag

In dit document staan voorbeelden van ongewenst en grensoverschrijdend gedrag. Daaronder staan voorbeelden van aanpak (sancties) die de leerkracht toe kunnen passen. Bij ongewenst gedrag kiest de leerkracht een passende aanpak. Bij het opleggen van sancties houdt de leerkracht rekening met het (on)vermogen van het kind (bijvoorbeeld bij ADHD of autisme)

Bij grensoverschrijdend gedrag gaat direct het protocol grensoverschrijdend gedrag in werking. Hierbij speelt het (on)vermogen geen rol.

In alle gevallen moet het voor de leerling duidelijk zijn welk gedrag er van ze verwacht wordt. De regels en afspraken moeten voor iedere activiteit kort verteld worden. Herhaling is voor iedere leeftijdsgroep echt nodig.

Ongewenst gedrag

Voorbeelden van het gedrag:

(dit zijn slechts voorbeelden en geen complete lijst)

- Ruzie tussen leerlingen
- Doorgaan met plagen als een ander het niet leuk vindt (als het pesten wordt zetten we het pestprotocol in)
- Ongeoorloofd verblijf voor school wat overlast veroorzaakt
- Rennen/lawaai maken in de gangen
- Onacceptabel gebruik van digitale middelen (computer)

Bij te heftig --> Grensoverschrijdend!

- Toilet of andere ruimte vies achterlaten *Bij schade --> Grensoverschrijdend!*
- Handen en voeten niet bij jezelf houden, bijv. in de kring/ in de rij op de gang (verschil fysieke agressie, dit is meer "jennen")
- Verstoring lesactiviteit: niet taakgericht/niet opletten tijdens instructie/door de klas heen praten/impulsief dingen roepen als het niet kan/storende geluiden.

Moedwillig of in groepsverband --> Grensoverschrijdend!

- Afspraak gewenste geluidsniveau niet nakomen (lawaai, rumoer)
- Storend gedrag op de time-out plek in de klas
- Taken (werk) niet af, terwijl het wel haalbaar is (moedwillig niet gewerkt aan zijn/haar taak)
- Onacceptabel (onaangepast en grof) taalgebruik

Bij heftig of herhaaldelijk grof taalgebruik > Grensoverschrijdend!

- Opstandig/tegendraads/ongehoorzaam
- Woorden uit de eigen taal gebruiken, zodat de leerkracht het niet verstaat.

Voorbeelden van aanpak:

(dit zijn slechts voorbeelden van een aanpak die ingezet kan worden, er zijn nog veel meer mogelijkheden om dit gedrag te corrigeren)

- Kanjertraining-aanpak
- Regels herhalen
- Excuus aan laten bieden
- In de groep oplossingen laten bedenken
- Gesprek na schooltijd
- Zelf laten schoonmaken
- Strafwerk/opstel laten schrijven over eigen aandeel in de gebeurtenis
- Andere plek in de rij
- Time-out in of buiten de klas
- Kopie van het werk mee naar huis

Grensoverschrijdend gedrag

Voorbeelden van het gedrag:

(ook dit zijn slechts voorbeelden en zeker geen complete lijst)

- Uitschelden/verbale agressie naar de leerkracht

- Fysieke agressie (slaan/ vechten/fysiek geweld) waardoor anderen niet veilig zijn
- Bedreigen
- Weglopen tijdens de les/overblijf
- Brutale reacties op de leerkracht; “jammer voor je”, of gaat er tegenin als: “ik deed dat niet/ je moet ook altijd mij hebben”; (ook non-verbaal)
- Structureel de aanwijzingen van de leerkracht niet opvolgen
- Weigeren aan schoolactiviteiten mee te doen
- Misbruik van eigendom, expres dingen stuk maken
- Extreme uitingen van woede

Als het mis gaat: Het protocol grensoverschrijdend gedrag

- Grensoverschrijdend gedrag is gedrag dat bewust kwetsend is en/of in strijd is met onze regels en afspraken. Zie voorbeelden hierboven.
- De leerkracht beslist in overleg met een collega of er sprake is van grensoverschrijdend gedrag bij een leerling. Mocht er twijfel zijn, dan wordt één van de IB-ers geraadpleegd.
- Leerkracht maakt een aantekening in een “officiële waarschuwing” notitie in Parnassys en stelt het kind en de ouders op de hoogte.
- De leerkracht vult een “officiële waarschuwings formulier” in, laat de leerling zijn verhaal invullen, laat de directie/IB-er ondertekenen en geeft de kaart met een kopie mee naar de ouders (zie bijlage 1). Ouders moeten tekenen en origineel aan school terug geven. Kopie is voor de ouders.

Stappen

Eerste overtreding, een “officiële waarschuwing” notitie; ouders en de schoolleiding worden door de leerkracht op de hoogte gebracht. De leerkracht bedenkt een passende straf in de groep (zie ongewenst gedrag). Vaak is het gegeven dat de 1^e aantekening is gemaakt al voldoende straf.

Tweede overtreding binnen 8 lesweken na 1^e overtreding, aantekening een “officiële waarschuwing” notitie. De leerkracht neemt contact op met de ouders; een halve dag in een andere groep met eigen werk.

Derde overtreding binnen 8 lesweken na 2^e overtreding, een “officiële waarschuwing” notitie. Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek met de intern begeleider en de leerkracht; een hele dag in een andere groep met eigen werk.

Vierde overtreding binnen 8 lesweken na 3^e, een “officiële waarschuwing” notitie. Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek met de directeur, twee dagen in een andere groep met eigen werk. Er volgt een schriftelijke mededeling dat een 5^e overtreding binnen 8 lesweken in een melding bij het bevoegd gezag resulteert.

Vijfde overtreding binnen 8 lesweken na 4^e overtreding, een “officiële waarschuwing” notitie. Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek met de directeur en het bevoegd gezag, drie dagen in een andere groep met eigen werk.

Zesde overtreding binnen 8 weken na de 5^e overtreding, een “officiële waarschuwing” notitie en het protocol schorsen en verwijderen inzetten.

- Na 8 lesweken vervalt de 1^e overtreding, schone lei.
- Na 8 lesweken vervalt de 2^e overtreding, 1 stap terug in het protocol.
- Na 8 lesweken vervalt de 3^e overtreding, 1 stap terug in het protocol.
- Na 8 lesweken vervalt de 4^e overtreding, 1 stap terug in het protocol.
- Na 8 lesweken vervalt de 5^e overtreding, 1 stap terug in het protocol.

Noodprocedure

Als een leerkracht fysiek aangevallen wordt door een leerling, gaat de noodprocedure in. De noodprocedure houdt in dat de leerling de rest van de dag de toegang tot de school wordt ontzegd. Ouders moeten in dat geval hun kind op komen halen. Vindt het incident aan het eind van de dag plaats dan is de leerling ook de dag erna niet welkom.

De noodprocedure kan alleen ingezet worden na goedkeuring van de directie.

Mocht het gedrag zich binnen 8 weken herhalen, dan zal het protocol schorsen en verwijderen ingezet worden.

Bovengenoemde stappen en de noodprocedure staan in Parnassys als notitiecategorie onder 'officiële waarschuwing'; in het onderwerp geef je aan de hoeveelste overtreding het betreft.

Het formulier 'officiële waarschuwing' moet worden meegegeven en binnen 2 schooldagen getekend geretourneerd worden.

Dit formulier is te vinden op [SharePoint](#).

Afspraken bij grensoverschrijdend gedrag van ouders

Voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag door ouders:

(dit zijn slechts voorbeelden en zeker geen complete lijst)

- Fysiek of verbaal geweld tegen leerkracht, overblijfkraft, kinderen, ouders van andere kinderen en andere betrokkenen bij de school.
- Bedreigen van de leerkracht, overblijfkraft, kinderen, ouders van andere kinderen en andere betrokkenen bij school.
- Seksuele intimidatie van de leerkracht, overblijfkraft, kinderen, ouders van andere kinderen en andere betrokkenen bij school.
- Alle andere vormen van agressie tegen leerkracht, overblijfkraft, kinderen, ouders van andere kinderen en andere betrokkenen bij school

Mogelijke maatregelen bij grensoverschrijdend gedrag van ouders:

(dit is een opsomming van mogelijkheden, in voorkomende gevallen kunnen ook andere maatregelen nodig zijn)

- Gesprek met leerkracht (eventueel met iemand van de schoolleiding erbij)
- Gesprek met de directeur
- Melding bij de wijkagent
- Aangifte bij de politie
- Plein of schoolverbod voor bepaalde tijd
- Schorsing en/of verwijdering van het kind van betrokken ouders

Als volwassenen zich in de school of op het schoolplein agressief gedragen zal de directeur (of een ander teamlid) hen (zo nodig driemaal) verzoeken om de school te verlaten. Heeft dit niet het gewenste effect dan zal, om de veiligheid van de kinderen te kunnen waarborgen, altijd 112 (de politie) worden gebeld.

Bij bedreigingen door een ouder, een familielid of een ander bij de leerling betrokken persoon, volgt altijd een melding bij de politie. In overleg met de wijkagent en betrokken personen wordt bekeken of er ook aangifte gedaan zal worden. Dit geldt ook voor alle situaties, waarin fysiek geweld plaatsvindt. Mogelijk volgt na een incident een combinatie van bovenstaande maatregelen.

Mocht het grensoverschrijdende gedrag zich richten tegen de directie dan wordt naast het bovenstaande ook het bevoegd gezag op de hoogte gesteld. Afhankelijk van de ernst van de situatie worden ook andere incidenten aan het bevoegd gezag gemeld.

Bijlage 1:

Officiële waarschuwing

Uw kind is betrokken geweest bij onderstaand voorval. Wij vinden het belangrijk om u daarvan op de hoogte te stellen, zodat u weet wat zich heeft afgespeeld en wat de leerkracht hierover met uw kind heeft afgesproken. We verzoeken u het origineel van dit verslag, binnen twee schooldagen ondertekend terug te geven aan de leerkracht. De kopie mag u zelf behouden.

Leerkracht:	Groep:	
Leerling:	Datum:	
Dit is officiële waarschuwing nr: 1 / 2 / 3 / 4 / 5 / 6		
Datum vorige officiële waarschuwing:		
Korte omschrijving van het voorval:		
De volgende afspraken zijn gemaakt:		
Verhaal van de leerling:		
0 de leerkracht heeft al contact met u opgenomen 0 de leerkracht neemt zo snel mogelijk contact met u op		
Opmerking ouders:		
Handtekening leerkracht:	Handtekening directeur/IB-er:	Handtekening ouders: